

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **M. K.**
X
zastoupen advokátem JUDr. Vítem Kučerou
Obrovského 2407, 141 00 Praha 4 - Chodov

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2023, č. j. JMK 64020/2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2023, č. j. JMK 64020/2023, a rozhodnutí Komise pro projednávání přestupků města Vyškov ze dne 27. 2. 2023, č. j. MV 19273/2023, *se ruší* a věc *se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 25 788 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Víta Kučery, advokáta do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce se porval se svým bývalým tchánem. Správní orgány ho shledaly vinným z přestupku ublížení na zdraví. Žalobce nyní před soudem vznáší plno námitek. Jádrem věci ovšem bylo, zda správní orgány své závěry opřely o dostatečné důkazy ve spise. Zejména pokud jde o žalobcovu námitku nutné obrany. Podle soudu rozhodnutí správních orgánů v tomto směru náležitou oporu ve spise neměla.

II. Procesní okolnosti věci

2. Dne 7. 10. 2018 kolem sedmé hodiny večer došlo v Ježkovicích k roztržce mezi žalobcem a jeho bývalým tchánem D. G. Nastala při předávání syna žalobce a jeho bývalé manželky – dcery pana G.
3. Potyčka vyústila v trestní obvinění žalobce. Trestní řízení probíhalo více než dva roky. Konkrétně od 27. 11. 2018 do 21. 12. 2020. Okresní soud ve Vyškově nejprve shledal žalobce vinným z pokusu ublížení na zdraví a výtržnictví. Krajský soud v Brně však usnesením ze dne 20. 10. 2020, č. j. 8 To 290/2020-357 („usnesení odvolacího trestního soudu“), rozsudek vyškovského soudu zrušil a postoupil věc k projednání přestupku Městskému úřadu ve Vyškově.
4. Komise pro projednávání přestupků města Vyškov („komise“) dne 14. 1. 2021 zahájila se žalobcem přestupkové řízení. Po sérii jejích rozhodnutí, která žalovaný opakovaně rušil, nakonec komise rozhodla dne 27. 2. 2023 pod č. j. MV 19273/2023 („rozhodnutí komise“) o vině žalobce ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích. Podle tohoto ustanovení se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že jinému ublíží na zdraví. Komise za to žalobci uložila pokutu ve výši 5 000 Kč.
5. Rozhodnutím ze dne 25. 4. 2023, č. j. JMK 64020/2023, již žalovaný po formální změně výroku rozhodnutí komise zamítl odvolání žalobce a v meritu věci rozhodnutí komise potvrdil („rozhodnutí žalovaného“). Žalobce se poté obrátil na soud.
6. Dne 16. 4. 2024 proběhlo před soudem jednání. Zástupce žalobce i sám žalobce shrnuli podstatu žaloby. Zástupkyně žalovaného vysvětlovala jeho pohled na celou věc. Soud zamítl většinu důkazních návrhů žalobce učiněných již v žalobě (viz bod 82 níže). Žalobce ještě při jednání navrhl svůj účastnický výslech. Soud pro něj neviděl důvod kvůli jeho nadbytečnosti a dostatečné opoře pro posouzení věci ve spisovém materiálu. Soud ovšem při jednání pustil třicetivteřinový videozáznam části rozepře žalobce a pana G., který na svůj mobil pořídila nynější přítelkyně žalobce. Orgány činné v trestním řízení i správní orgány s ním také pracovaly. Soud chtěl dát účastníkům řízení možnost, aby ho ze svého pohledu okomentovali (ke konkrétním zjištěním soudu plynoucím z tohoto videozáznamu a tvrzením účastníků řízení viz body 53 a 54 níže). Další dokazování soud neprováděl. Po konečných návrzích a krátkém přerušení vyhlásil tento rozsudek.

III. Hodnocení věci

7. Žalobce vznáší mnoho námitek. Podstatou věci je nicméně hodnocení skutkových okolností potyčky žalobce s panem G. Včetně otázky, zda závěry správních orgánů mají dostatečnou oporu ve správním spisu. Soud proto pro přehlednost a stručnost bude tento rozsudek strukturovat tak, že se rovnou zaměří na jednotlivé žalobní námitky jednu po druhé. Při jejich vypořádání zmíní, co je potřebné po skutkové stránce. Předěje tím zbytečnému opakování okolností, které mají pro posouzení věci význam.

III. 1. Přestupková odpovědnost žalobce nezanikla v důsledku promlčení

Argumenty účastníků řízení v řízení před soudem

8. **Žalobce** nejprve namítá, že jeho odpovědnost za přestupek dne 7. 10. 2021 zanikla. Podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky, ve znění do 31. 1. 2022, platilo, že v případě přerušení promlčecí doby odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději tři roky od jeho spáchání. K přerušení promlčecí doby v dané věci došlo prvním rozhodnutím

komise o vině žalobce ze dne 21. 6. 2021. Mezní promlčecí doba v jeho případě končila dne 7. 10. 2021 bez ohledu na vedení trestního řízení. Tento názor potvrdil i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2018, č. j. 8 Afs 76/2017-88 („rozsudek osmého senátu“). Podle něj mezní promlčecí dobu nelze prodloužit o dobu trestního řízení vedeného pro tentýž skutek.

9. Až od 1. 2. 2022 se v § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky objevila věta, podle níž se do mezní promlčecí doby nezapočítává doba, po kterou trvala některá ze skutečností uvedených v § 32 odst. 1, tedy i vedení trestního řízení. Toto ustanovení je však pro žalobce méně příznivé, a proto je třeba (ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupku) použít znění účinné v době (domnělého) spáchání přestupku. Správní orgány proto měly řízení zastavit.
10. Opačný názor správní orgány odůvodnily jen odkazem na *závěr č. 165 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 21. 9. 2018*. Ten však není relevantním pramenem práva. Tím je text zákona a judikatura, která jej vykládá. Správní orgány se nevypořádaly s judikaturou, na níž žalobce odkazoval. Kromě rozsudku osmého senátu žalobce nyní odkazuje i na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2021, č. j. 6 Ad 4/2018-63, podle kterého je účelem prekluze práva přispívat k právní jistotě účastníků právních vztahů a předcházet důkazním problémům v řízeních vedených s velkým časovým odstupem od posuzovaných skutkových okolností. Nelze zaujmout výklad, který by znamenal, že zákon neupravuje žádný časový limit, do kdy lze o přestupku rozhodnout.
11. **Žalovaný** s výkladem žalobce nesouhlasí. Promlčecí doba se během trestního řízení stavila. *Promlčecí dobu je proto nutné o dobu vedení trestního řízení prodloužit*. I ve znění do 31. 1. 2022 zákon o odpovědnosti za přestupky jasně stanovoval, že se doba trestního řízení nezapočítává do promlčecí doby [§ 32 odst. 1 písm. a)]. Novela účinná od 1. 2. 2022 byla jen výkladovým zpřesněním, aby nedocházelo k pochybnostem.

Hodnocení soudu

12. Podle soudu má pravdu žalovaný. Tato žalobní námitka není důvodná.
13. Podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění účinném do 31. 1. 2022, pro tuto věc platilo, že „byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání (...)“. Judikatura správních soudů i odborná literatura dospívá k závěru, že § 32 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky – podle kterého se do promlčecí doby nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení – dopadá i na mezní dobu stanovenou pro zánik odpovědnosti za přestupky podle § 32 odst. 3 stejného zákona. K tomuto závěru dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Afs 344/2020-53. Sice to bylo ve vztahu k důvodu podle § 32 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy vedení soudního řízení správního. Ale jeho závěry lze podle soudu vztáhnout i na důvod stavení promlčecí doby podle § 32 odst. 1 písm. a), tedy dobu vedení trestního řízení.
14. Lze také zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 As 400/2020-49, podle kterého „§ 32 odst. 1 přestupkového obsahuje případy, které jsou nezávislé na vůli správního orgánu, a v jejich důsledku se tedy běh prekluzivní doby staví, a to bez omezení; naproti tomu § 32 odst. 2 přestupkového zákona obsahuje případy, které se odvíjí od aktivity správního orgánu, v důsledku čehož se sice doba přeruší, ale aby se předešlo

opakovanému přerušování doby, je následně její maximální délka omezena podle § 32 odst. 3 přestupkového zákona. Z toho je tedy patrné, že se § 32 odst. 3 přestupkového zákona týká běhu prekluzivní doby, a nejedná se tedy o speciální případ zániku odpovědnosti za přestupek (...). Mezní prekluzivní doba podle § 32 odst. 3 přestupkového zákona se proto nevztahuje na dobu, po kterou se vedlo soudní řízení správní. Je tak zřejmé, že i v případě, že došlo k přerušování běhu prekluzivní doby, může se její běh i nadále stavit. Krajský soud nepochybil, pokud při výpočtu konce prekluzivní doby zohlednil dobu řízení před správními soudy, po kterou se běh prekluzivní doby stavil.“ V rozsudku ze dne 7. 9. 2022, č. j. 8 As 178/2020-38, zaujal stejný názor dokonce i sám osmý senát, o jehož jiný rozsudek se žalobce v této věci opírá. Není podle soudu důvod, proč tento názor nevztáhnout i na dobu vedeného trestního řízení.

15. Soud dodává, že by jinak úplně postrádal smysl trestní institut postoupení věci k projednání přestupku. V případě trestních řízení trvajících déle než tři roky (resp. pět let u závažnějších obvinění z přestupků) by se tento institut nedal již využít. Správní orgány už by vždy neměly jinou možnost, než řízení zastavit pro zánik odpovědnosti za přestupek. To by také mohlo vést k tomu, že by orgány činné v trestním řízení (včetně odvolacích soudů či Nejvyššího soudu) v takových případech přestaly institut postoupení věci k projednání přestupku využívat. Zbytečně by pak mohly lpět na nutnosti potrestat obviněného podle trestního zákoníku, aby ho alespoň nějaký postih za jeho protiprávní čin potkal.
16. Stejného názoru jako výše citovaná judikatura je i komentářová literatura (Vetešník, P. § 32 [Stavení a přerušování promlčecí doby]. In: Jemelka, L., Vetešník, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 265). Ta se ztotožňuje i s názorem poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání, který ve svém závěru č. 165 ze dne 21. 9. 2018 dospěl k závěru, že „mezní promlčecí doba podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky neběží po dobu, kdy se běh promlčecí doby staví. Při určování konce této mezní promlčecí doby je tudíž nutno přičíst dobu, po kterou trvala některá ze skutečností uvedených v § 32 odst. 1 písm. a) až d) zákona o odpovědnosti za přestupky.“
17. Citovaný komentář se věnuje i rozsudku osmého senátu, na nějž odkazuje žalobce. Kritizuje ho, že blíže nezduvodnil svůj závěr o tom, že právní úprava v zákoně o odpovědnosti za přestupky (ve znění do 31. 1. 2022 – pozn. soudu) „významným způsobem, a to ku prospěchu žalobce (pachatele z přestupku) nově upravila zánik přestupkové odpovědnosti.“ (Vetešník, P., cit. výše, s. 261). K uvedené kritice se přidal i rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 6. 2023, č. j. 5 A 128/2019-47, podle nějž rozsudek osmého senátu „pouze velice nejasně a bez patřičného vysvětlení uvedl, že napadený rozsudek městského soudu zrušil a mu vrátil, k dalšímu řízení. V něm však nebude moci městský soud nevzít v úvahu, a to bez ohledu na právní závěry vyplývající z nynějšího kasačního rozsudku, právní úpravu, jež v mezidobí nabyla účinnosti a jež významným způsobem a to ku prospěchu žalobce, nově upravila zánik přestupkové odpovědnosti v rámci správního řízení u přestupků projednávaným před Českou národní bankou.“ Z citované poznámky Nejvyššího správního soudu nelze bez dalšího seznat přesný význam, který chtěl kasační soud vyjádřit.“ (bod 31 citovaného rozsudku Městského soudu v Praze).
18. Na rozsudek osmého senátu pak zareagoval i sám zákonodárce. S účinností od 1. 2. 2022 zákonem č. 471/2021 Sb. novelizoval znění § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky tak, že za větu „Odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání; jde-li

o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž hranice je alespoň 100 000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání.“ doplnil, že: „*Do této doby se nezapočítává doba, po kterou trvala některá ze skutečností podle odstavce 1*“ (zvýraznění doplněno soudem). To mj. navrhoval i výše citovaný komentář (Vetešník, P., cit. výše, s. 261-262).

19. V důvodové zprávě k této novelizaci zákonodárce uvedl: „Navrhuje se výslovně zdůraznit, že mezní tříletá nebo pětiletá promlčecí doba podle § 32 odst. 3 neběží po dobu trvání některé ze skutečností podle § 32 odst. 1 (tj. skutečností působících stavení běhu promlčecí doby). Uvedené pravidlo vyplývalo již ze stávající právní úpravy, což potvrdil závěr č. 165 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 21. 9. 2018 [...] V rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu se nicméně objevil názor odlišný, a to konkrétně v [rozsudku osmého senátu – upravil soudu] (srov. zejména bod 27 a 28). Z předmětného rozhodnutí lze nepřímou dovodit, že Nejvyšší správní soud zřejmě považuje mezní promlčecí dobu za konečnou (nepřekročitelnou), přičemž do ní započítává rovněž dobu, po kterou se běh promlčecí doby staví – v podrobnostech viz citovaný závěr poradního sboru. Podle navržené úpravy by v budoucnu již neměly vznikat výkladové pochybnosti o tom, že při určování konce mezní promlčecí doby stanovené v § 32 odst. 3 je nutno přičíst dobu, po kterou trvala některá ze skutečností uvedených v § 32 odst. 1 písm. a) až d).“
20. K dané novelizaci tedy zákonodárce přistoupil z důvodu předejití případných výkladových nejasností. Nijak neměnil smysl právní úpravy jako takové, ale pouze zdůraznil její význam. Podle názoru zdejšího soudu *byl výklad daného ustanovení jasný před i po této novelizaci* (shodně viz výše citovaný rozsudek Městského soudu v Praze, bod 30, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 24. 11. 2022, č. j. 15 A 3/2021-44).
21. Zdejší soud se proto přidává k názorům kolegů z Městského soudu v Praze a shledal důvody nenásledovat rozsudek osmého senátu, na nějž žalobce odkazuje. Jeho závěry (které navíc nejsou příliš zřetelné) nepovažuje za přílehavé. Je tu naopak na místě vyjít z judikatury Nejvyššího správního soudu citované výše, kterou lze použít, ač se týká jiného důvodu stavení promlčecí doby. Principy pro výklad § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky tu však jsou tytéž.
22. Pro úplnost soud dodává, že nenásledoval ani žalobcem zmíněný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2021, č. j. 6 Ad 4/2018-63, se kterým ve skutečnosti nejsou výše uvedené závěry v rozporu. Z § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky vždy plynul časový limit, do kdy lze o přestupku rozhodnout. Právní jistotu s ohledem na běh času tedy tato konstrukce nenabourává.
23. Promlčecí doba ke dni právní moci rozhodnutí žalovaného tedy neuplynula. Trestní řízení bylo zahájeno měsíc a 20 dní od spáchání přestupku. Pak se promlčecí doba až do 21. 12. 2020 stavila. Poté se znovu rozběhla a zbývaly z ní tři roky minus onen měsíc a 20 dní, po které běžela před zahájením trestního řízení. Dne 7. 10. 2021, kdy se odpovědnost za přestupek měla podle žalobce promlčet, tedy promlčená ani náhodou nebyla. Rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci dne 25. 4. 2023. V té době ještě stále zhruba půl roku z promlčecí doby zbývalo.
24. Žalobní námitka, podle které žalobcova odpovědnost za přestupek zanikla z důvodu uplynutí promlčecí doby, tedy není důvodná.

III. 2. Rozhodnutí správních orgánů nemají náležitou oporu ve spisu, pokud jde o možnou nutnou obranu žalobce

Relevantní obsah rozhodnutí správních orgánů a spisového materiálu

25. **Komise** ve svém rozhodnutí shrnula obsah výpovědí všech aktérů a svědků potyčky (žalobce, pana G., nynější přítelkyně žalobce, jeho bývalé manželky, manželky pana G., a také Ž. G., bývalé manželky syna manželů G. a bratra bývalé manželky žalobce). Jedním dechem však poukazuje na jejich nízkou věrohodnost kvůli rodinným, přátelským či pracovním vztahům a dlouholetým konfliktům i vzájemné zášti.
26. Komise provedla také důkaz audionahrávkou pořízenou na mobilní telefon žalobce (ve spise je její přepis). V úvodu nahrávky je zřetelné, že se žalobce loučí se synem. Přiblíží se pan G., který pozdraví vnuka a následuje šum, který přerušují slova pana G. „dej mi ji, dej mi ji, dej mi ji“ (viz přepis audionahrávky na č. l. 543 správního spisu). Následují zvuky zápasu, které přerušuje příchod bývalé manželky žalobce a její matky. Zvukový záznam zachycuje, že pan G. po příchodu manželky a dcery komunikuje s ostatními účastníky konfliktu. Z toho komise dovodila přehnanost dřívějších tvrzení svědků, že byl pan G. téměř v bezvědomí a že měli strach o jeho život kvůli brutálnímu útoku žalobce. Na nahrávce lze dokonce slyšet, jak během incidentu volá na manželku „ona natáčí“. Komise z toho dovozuje, že pokud by byl žalobce „smyslů zbavený“, pak by pan G. neměl prostor všimnout si okolního dění a věnoval by se plně své obraně.
27. Komise současně pochybovala o úplnosti nahrávky s ohledem na posloupnost děje. Provakace pana G. k bitce je vytržena z kontextu a nenavazuje na zvukovou stopu. Chybí jakýkoliv hlasový projev syna žalobce (a vnuka pana G.), který byl u začátku incidentu. Zvukový záznam tedy komise vyhodnotila jako věrohodný pouze jako důkaz o průběhu incidentu, nikoliv jako důkaz napadení žalobce panem G.
28. Pokud jde o videozáznam části incidentu pořízený nynější přítelkyní žalobce, který komise také provedla k důkazu, je z něj podle komise patrné, že žalobce udeřil pana G. několika ranami pěstí do levé části obličeje a při tom jej držel jednou rukou za mikinu a triko v oblasti krku. Pan G. je podle komise většinu času pasivní a snaží se spíše bránit. Jeho údery žalobce mívá. V závěru videa žalobce tlačí pana G. k zemi a je viditelné, jak se napřahuje k ráně. Avšak nelze s určitostí říci, zda a kam jej udeřil. Tento videozáznam podle komise odporuje dřívějším tvrzením žalobce, že celou dobu incidentu pana G. neudeřil.
29. Komise poté provedla k důkazu některé lékařské zprávy a lékařské posudky MUDr. D. o stavu obou aktérů potyčky. Ostatní lékařské zprávy považovala za nadbytečné. Pan G. utrpěl bolestivé prosáknutí měkkých tkání ve spánkové krajině vlevo na ploše 6x4 cm, podvrtnutí krční páteře, na pravé straně krku začervenání kožního krytu s okrsky po poškrábání, potíže při polykání a zhmoždění palce pravé ruky s otokem a omezením hybnosti. Po incidentu mu diagnostikovali ušní šelesty (*tinnitus*). Žalobce utrpěl podvrtnutí páteře a zhmoždění obličeje projevující se pohmatovou bolestivostí v oblasti úhlu dolní čelisti.
30. Komise kromě toho provedla listinné důkazy, kopie SMS zprávy zaslané Ž. G. nynější přítelkyní žalobce, fotografie z místa činu, fotografie žalobce po incidentu, fotografie pana G. po incidentu, fotografie pana G. z listopadu 2018 v Chile, trestní rozsudek Okresního soudu ve Vyškově a usnesení odvolacího trestního soudu. Ostatní listinné důkazy obsažené

v přestupkovém i trestním spise komise k důkazu neprovedla, protože podle ní neměly vypovídací potenci a byly nadbytečné. Při rozhodování o vině a trestu komise vzala v potaz svědeckou výpověď Ž. G., která sdělila, že pan G. napadl žalobce.

31. Komise konstatovala, že má pochybnosti o tom, jak celý incident začal. Svědecká výpověď Ž. G. potvrzuje tvrzení žalobce, že ho pan G. napadl. Avšak svědkyně má tuto informaci od své bývalé tchýně a manželky pana G., která se poté k tomu odmítla vyjádřit a vypovídala vyhýbavě. *Komise každopádně konstatovala, že má za to, že incident nezačal žalobce a že jej měl jako první napadnout pan G.*
32. Podle videonahrávky zachycující část incidentu však žalobce podle komise nejednal v nutné obraně. Neodvracel trvajících či hrozících útok. Na videonahrávce má převahu nad panem G., který ho neohrožuje. Žalobce je 190 cm vysoký a váží 90 kg, kdežto jeho bývalý tchán je důchodce vysoký 168 cm a váží 78 kg. Z uvedeného je jasné, že v nastalém konfliktu měl žalobce fyzicky navrch. Pokud se tedy bránil, mohl pana G. zpacifikovat jiným způsobem a incident tím ukončit. Žalobce ovšem několikrát pana G. udeřil pěstí do oblasti hlavy.
33. O celkovém průběhu incidentu podle komise svědčí rozsah utrpěných zranění pana G., byť se jednalo o lehká zranění. Lze je však označit jako mnohočetná, vyskytující se na více částech horní poloviny těla. Zranění žalobce odpovídá úderu pěstí do levé části obličeje. Jedná se ale o osamocené zranění jedné části těla. Podvrtnutí krční páteře u obou aktérů incidentu může vzniknout i pasivním způsobem, zvláště pokud jde o osamocené zranění. Komise proto měla za prokázané, že žalobce fyzicky útočil na pana G. a tímto útokem mu způsobil zranění.
34. O úmyslu žalobce podle komise svědčily dlouholeté spory s bývalými příbuznými. Jejich vztahy jsou nepřátelské. Útočil na pana G., kterého svojí postavou výrazně převyšuje. Útočil na horní polovinu jeho těla včetně hlavy. Tato část těla je ke zranění nejvíce náchylná a dosažitelná. I údery nižší intenzity mohou snadno poškodit zrak, sluch, celistvost kůže apod. Žalobce tak musel být přinejmenším srozuměn s tím, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem (zdraví jiného). Jde o důkaz nejméně nepřímého úmyslu.
35. **Žalovaný** ve svém rozhodnutí vyšel ze stejných podkladů jako komise. Také zopakoval, že věrohodnost výpovědí hodnotil ve světle značné narušenosti vztahů mezi všemi účastníky incidentu. Své rozhodnutí ovšem založil hlavně na usnesení odvolacího trestního soudu. Nejprve z něj zmínil, že se odvolací trestní soud ztotožnil se skutkovými zjištění Okresního soudu ve Vyškově, a že považoval další dokazování za nadbytečné, protože zranění žalobce a pana G. dostatečně popisují podklady od MUDr. D.
36. Žalovaný pak zdůrazňuje, že se odvolací trestní soud neztotožnil s námitkami žalobce, že se v jeho případě jednalo o nutnou obranu. Z provedeného dokazování podle odvolacího trestního soudu vyplývá, že žalobce jako první napadl fyzicky pana G. a v útoku pokračoval opakovanými údery do jeho horní části těla i poté, co na něj pan G. fyzicky neútočil. Žalobce tedy neodvracel přímo hrozící nebo trvajících útok. Nejednal tedy v nutné obraně. Usnesení odvolacího trestního soudu jen vytýká Okresnímu soudu ve Vyškově, že nezohlednil samotnou osobu poškozeného a slyšených svědků (bývalých příbuzných obžalovaného), motiv jednání žalobce a intenzitu jeho jednání. Nezohlednil také, že ho do jisté míry v průběhu incidentu provokovali a slovně vulgárně napadali bývalí rodinní příslušníci, se kterými má velmi špatné až nenávistné vztahy. Jeho jednání proto nedosahovalo takové

intenzity, aby se dalo kvalifikovat jako přečin ublížení na zdraví. Bylo namístě ho posoudit jako přestupek.

37. Žalovaný se plně ztotožnil s výše uvedenými závěry usnesení odvolacího trestního soudu a rovněž se závěry komise, která doplnila dokazování. Důkazy provedené v trestním řízení se mohou použít v navazujícím řízení o přestupku. Usnesení odvolacího trestního soudu dále uvádí, že odvolacímu soudu nepřísluší z podnětu podaného odvolání měnit skutkové závěry jen proto, že se odvolatel domáhá jiného hodnocení důkazů. Podobně i žalovaný jako odvolací orgán nehodlal měnit skutkové závěry komise proto, že se žalobce domáhá jiného hodnocení důkazů.
38. Žalovaný zareagoval i na odvolací námitky žalobce. K nutné obraně žalobce namítal, že je z videozáznamu dobře viditelné, že pan G. je po celou dobu konfliktu agresivní a snaží se na žalobce útočit. K jeho útoku se navíc později přidali i další členové jeho rodiny, čímž byl žalobce ještě více znevýhodněn. Žalobce proto nerozuměl, jak komise dospěla ke svému závěru, že žalobce měl jednat mimo meze nutné obrany. Neprokázal se jediný úder, kterým by z nutné obrany vybočil.
39. Podle žalovaného čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem. O nutnou obranu nejde, byla-li tato obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Podle usnesení odvolacího trestního soudu však žalobce prokazatelně neodvracel přímo hrozící nebo trvající útok a tedy nejednal v nutné obraně. Komise dokazování doplnila. Jednoznačně se ale neprokázalo, kdo byl iniciátorem incidentu. Z videozáznamu části incidentu vyplývá, že žalobce udeřil pana G. několika ranami pěstí do obličeje. Držel ho jednou rukou za mikinu a triko v oblasti krku. Pan G. byl většinu času pasivní a snažil se spíše bránit. Žalobce tedy neodvracel přímo hrozící nebo trvající útok. Námitky, že jednal v nutné obraně, nebyly podle žalovaného opodstatněné.

Argumentace žalobce a žalovaného v řízení před soudem

40. **Žalobce** namítá, že žalovaný pochybil, pokud ve svém rozhodnutí uvádí, že se jednoznačně neprokázalo, kdo byl iniciátorem celého incidentu. Komise totiž ve svém rozhodnutí zmínila, že „má zato, že incident nezačal obviněný (tj. žalobce – pozn. soudu), že jej měl jako první napadnout p. G.“ Tato nesprávnost rozhodnutí žalovaného má zásadní význam. Byli-li žalobce v pozici obránce (napadeného), není při splnění podmínek nutné obrany odpovědný za přestupek. Je třeba vycházet z toho, že žalobce napadl pan G. a v dalším průběhu incidentu se žalobce pouze bránil. Získal-li v průběhu potyčky převahu, nemohl rezignovat a odejít. Tím by dal možnost agresivnímu panu G., aby jej např. napadl zezadu.
41. Po útoku pana G. došlo k oboustranné „strkanici“. V pozdější fázi konfliktu, kdy žalobce získal převahu, podle žalobce není zřejmé, že by zasadil panu G. nějakou ránu. Z videozáznamu je dobře viditelné, že pan G. je po celou dobu konfliktu agresivní a snaží se na žalobce útočit. K jeho útoku se navíc později přidali i další členové jeho rodiny.
42. Žalobci ve světle uvedeného není zřejmé, jak komise dospěla k tomu, že žalobce jednal mimo meze nutné obrany. Neprokázal se totiž jediný úder, kterým by žalobce z nutné obrany vybočil. Za vybočení z nutné obrany by se dala považovat situace, ve které by žalobce ležícího, nehybného pana G. opakovaně bezdůvodně bil. Takovou situaci však správní orgán

nepopisuje (a z důkazů ani nevyplývá). I kdyby žalobce pana G. během konfliktu udeřil, šlo by za daných okolností o nutnou obranu.

43. Pro posouzení jednání žalobce je klíčové odpovědět na otázku, zda útok trval, a zda byla obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Podle žalobce je nesprávná úvaha komise, podle níž mohl, pokud se bránil, incident ukončit, ale namísto toho několikrát udeřil pana G. pěstí do hlavy. Žalovaný to ještě zhoršil, pokud uvedl, že se jednoznačně neprokázalo, kdo byl útočníkem, ačkoliv komise uvedla, že jím byl pan G. Pokud ho žalobce na videozáznamu udeřil, bylo to v době trvajícího, případně bezprostředně hrozícího útoku. Oba správní orgány neuvádí, jak měl žalobce pana G. zpacifikovat. Žalobce podle svého názoru splnil podmínky nutné obrany. Bránil se poté, co ho pan G. překvapivě napadl ranami do obličeje. Uvědomoval si, že jej napadl agresivní člověk s armádním bojovým výcvikem u parašutistů. Jeho útok se stupňoval a mohl se kdykoli opakovat.
44. Správní orgány žalobci fakticky vyčítají, že měl zvolit ohleduplnější způsob odražení útoku (který ani nevysvětlují). Takový názor je však v rozporu se zákonem, judikaturou, i logickým uvažováním. Je třeba zohlednit situaci, ve které se žalobce po nečekaném napadení nacházel. Byl otřesený po úderech do hlavy.
45. Existenci nutné obrany dokládá i rozsah zranění obou účastníků potyčky. Komise ostatně také označuje zranění pana G. jako lehká. Hodnotí-li je však takto, měla by to učinit komplexně a nezamlčovat plný rozsah zranění, která utrpěl žalobce. Byl to právě žalobce, kdo musel ještě v ten samý večer, kdy proběhl konflikt, vyhledat chirurgické ambulantní ošetření. Z něj je patrné, že utrpěl podvrtnutí krční páteře a pohmoždění levé poloviny obličeje v oblasti přechodu spánkové oblasti v dolní čelist.
46. Podle judikatury je tu vedle samotné intenzity útoku ještě jedno hledisko důležité pro hodnocení přiměřenosti nutné obrany – poměr škody, která hrozí z útoku a která je nutnou obranou způsobena. Při jednání v nutné obraně lze útočníkovi způsobit i větší škodu, než z jeho útoku hrozila. Mezi škodou hrozící a způsobenou však nesmí být hrubý nepoměr. I z poměru způsobených zranění je zřejmé, že o překročení nutné obrany ze strany žalobce nejde. Byť se mu po počátečním šoku podařilo získat částečnou převahu, neznamená to, že by překročil nutnou obranu. V době, kterou zachycuje videozáznam, útok pana G. stále trval. Správní orgány neprokázaly (a ani se o to nepokoušely), zda pan G. v sekvenci na videozáznamu svůj prvotní útok ukončil.
47. Skutečnost je taková, že útok pana G. dále pokračoval, jen s tím rozdílem, že se žalobci podařilo tento útok svojí aktivitou ztlumit. Pokud by se však žalobce stal pasivním, pak by se dalo předpokládat opětovné napadení pana G., včetně útoku zezadu na hlavu. Podobně zákeřným útokem pan G. celý konflikt začal.
48. **Žalovaný** ve svém vyjádření k žalobě odkazuje na usnesení odvolacího trestního soudu, podle něž se nejednalo o nutnou obranu. Z provedeného dokazování podle odvolacího trestního soudu vyplývalo, že žalobce jako první napadl fyzicky pana G. a v útoku pokračoval opakovanými údery do jeho horní části těla i poté, co na něj pan G. fyzicky neútočil. Žalobce proto podle soudu prokazatelně neodvracel přímo hrozící nebo trvající útok.
49. Komise dokazování doplnila, jednoznačně se z něj ale podle žalovaného neprokázalo, kdo byl iniciátorem incidentu. Z videozáznamu jednoznačně vyplývá, že žalobce pana G. udeřil několika ranami pěstí do obličeje. Pan G. byl většinu času pasivní a snažil se spíše bránit.

Žalovaný se ztotožnil s výše uvedenými závěry usnesení odvolacího trestního soudu a rovněž se závěry komise, která doplnila dokazování a využila důkazy získané v předchozím trestním řízení.

Hodnocení soudu

50. Žalobce tvrdí, že jednal v nutné obraně. Správní orgány tvrdí, že nikoliv. Podle § 25 zákona o odpovědnosti za přestupky platí: čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo *odvrací přímo hrozící nebo trvající útok* na zájem chráněný zákonem. Nejde ovšem o nutnou obranu, byla-li tato obrana *zcela zjevně nepřiměřená* způsobu útoku.
51. Aby se jednalo o nutnou obranu, musí bránící se odvracet útok. Komise přitom opravdu ve svém rozhodnutí uvedla, že to byl pan G., kdo rozmíšku začal. Dovedla to (zřejmě) z výpovědi Ž. G. A posunula tím zjištěný skutkový stav oproti tomu, jak jej posoudily trestní soudy. Ž. G. totiž vyslechla až komise, v trestním řízení nesvědčila. Z toho tedy lze dovozovat, že podle komise žalobce minimálně v úvodu celé třeňice útok pana G. odvracel.
52. Pak ovšem komise shledala s oporou ve videonahrávce, že v nafilmované části daného souboje žalobce již hrozící či trvající útok neodvracel, protože během ní má nad svým tchánem převahu. Podle soudu takové hodnocení ovšem neobstojí. Těch 30 vteřin totiž nelze hodnotit tak izolovaně.
53. Je pravdou, že z videozáznamu i podle soudu plyne, že žalobce pomyslně „vítězí na body“. V první polovině nepříliš kvalitního videa natočeného ve tmě jsou zřetelně vidět minimálně tři jeho údery či pokusy o ně (přičemž nelze vyloučit další dva, ty už ovšem na tmavém pozadí nahrávky nejsou tak dobře viditelné). Jinak je v té době celý střet spíše tahanicí. *Zhruba okolo 15 vteřiny je každopádně vidět i protiútok pana G., který jde dopředu vůči žalobci a ožene se proti němu.* Z toho lze dovozovat, že jeho počáteční útok vůči žalobci, který komise shledala, *stále mohl trvat.* Žalobce se této jeho dílčí části ubránil. Poté opět získal převahu a pana G. povalil.
54. Při jednání u soudu k videozáznamu zástupkyně žalovaného uvedla, že z tohoto tmavého videa není úplně zřejmé, co kdo komu dělá. Dodávala, že ho měli zesvětlené a bylo z něj podle ní vidět víc včetně útoku pana žalobce. Sám žalobce uvedl, že jeho přítelkyně v úvodu říká: „Co mu děláš?“. Reflektuje tedy, že pan G. žalobce napadl. Poukázal pak na onen protiútok pana G. zhruba v půlce videa a namítal, že ho nemohl zpacifikovat a odejít, jak tvrdil odvolací trestní soud. Dále poukázal na to, že ze samotného závěru videa plyne zapojení se rodinných příslušníků pana G. Neběželi ale právě jemu na pomoc, což by bylo logickou reakcí. Místo toho napadli natáčející přítelkyni žalobce. Soud dodal k tvrzením zástupkyně žalovaného, že zkrátka video má kvalitu, v jaké bylo předložené spolu se správním spisem, a že relevantní okolnosti v něm viděl (viz předcházející bod 53).
55. Bez věrohodného důkazu o tom, co se dělo před půlminutou zachycenou na videozáznamu, se každopádně podle soudu nedá spravedlivě říci, že v době zachycené na tomto videu útok pana G. již netrval. A že tedy počínání žalobce na nahrávce už je přestupkem ublížení na zdraví. *Nelze opomenout, že žalobce utrpěl určitá zranění.* Podle rozhodnutí komise konkrétně podvrtnutí páteře a zhmoždění obličeje projevující se pohmatovou bolestivostí v oblasti úhlu dolní čelisti. *K těm podle všeho došlo v čase před úsekem na videozáznamu.* V jeho zřetelně viditelných pasážích žalobce ránu, která by mohla mít takový následek, od pana G. nedostal. Mohlo jít o následek onoho prvotního počátku útoku pana G. Rozhodnutí komise ani jiné

důkazy ve spise to přesně nespecifikují. Soud také poukazuje na nezpochybněné tvrzení žalobce, že jeho bývalý tchán má armádní výcvik u parašutistů. A na onen moment zhruba v půlce videa, kdy pan G. nebojácně zkusí žalobci uštědřit ránu. Mohl tím hypoteticky navazovat na svůj dříve započatý (a minimálně částečně úspěšný) útok vůči žalobci.

56. Podle soudu přitom žalobcův narativ o nutné obraně a trvajícím útoku pana G. nevyvrací argument komise, že pokud by se žalobce opravdu bránil, tak mohl s ohledem na svoji převahu pana G. zpacifikovat jiným způsobem a incident tím ukončit. Komise žalobce vyčetla, že namísto toho několikrát pana G. udeřil pěstí do oblasti hlavy. Soud souhlasí se žalobcem, že bráníci se člověk může v „zápalu boje“ jen těžko určit moment, ve kterém by si řekl, že má převahu, jeho reakce už byla přiměřená, původní útok už netrvá a že bude dobré konflikt utlumit nějakým alternativním řešením. *Obzvláště pokud se útočník i přes převahu bránícího nevzdal a ještě zkusil zaútočit.* Právě proto trestní předpisy včetně zákona o odpovědnosti za přestupky obecně stanoví, že nutná obrana nejenže nemusí být přiměřená hrozícímu útoku, ale že dokonce může být zjevně nepřiměřená. Za hranici nutné obrany jsou až jednání zcela zjevně nepřiměřená, jehož dobrým příkladem je situace, ve které by žalobce ležícího, nehybného pana G. opakovaně bezdůvodně bil. Nic takového se ovšem neprokázalo.
57. Z výše uvedeného plyne – a judikatura správních soudů to uznává –, že nutná obrana musí být tak intenzivní, aby útok odvrátila. Může tedy být i silnější než útok. Ale nesmí být přehnaná. Při jednání v nutné obraně lze útočníkovi způsobit i větší škodu, než jaká z jeho útoku hrozila. Mezi škodou hrozící a způsobenou však nesmí být hrubý nepoměr (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2007, č. j. 4 As 22/2007-73).
58. Trefná je v té souvislosti perspektiva rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 1. 2. 2017, čj. 52 A 61/2016-81, na nějž odkazuje i žalobce. V tomto rozsudku se uvádí, že pojem zcela zjevné nepřiměřenosti „je tu nutno vykládat v subjektivním pojetí, tedy tak, že podmínky se posuzují podle toho, jak se jevíly zejména bránící se osobě, což dává soudu možnost, aby jednak posuzoval podmínky nutné obrany s určitou velkorysostí, jednak aby tyto podmínky zvažoval především z hlediska představ osoby, která se brání. Při zkoumání přiměřenosti nutné obrany je třeba vždy pečlivě uvážit všechny rozhodné okolnosti případu v celém jeho vývoji v konkrétním čase a na konkrétním místě, a to vždy se zřetelem k subjektivnímu stavu osoby, která odvracela útok, tj. podle toho, jak se čin útočníka jevil tomu, kdo jej odvracel.“
59. Soud poté připomíná, že „přestupkové právo je založeno, stejně jako trestní právo, na základních zásadách, jimiž je zejména presumpce neviny, zásada *in dubio pro reo*, zásada postihu za zaviněné jednání a požadavek patřičného důkazního standardu, tedy že postih je možný pouze v případě, že bylo prokázáno, že byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty přestupku [...]. *Proto se nelze spokojit s tím, že skutečnost, že obviněný se dopustil přestupku, se jeví být pravděpodobnou, či dokonce nejpravděpodobnější verzí skutkového děje.* Existuje-li pochybnost, tj. ne zcela nepravděpodobná možnost, že skutkový děj se odehrál jinak než tak, že naplňuje všechny znaky skutkové podstaty přestupku, nepřipadá shledání viny spácháním přestupku v úvahu.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2011, č. j. 7 As 97/2011-68; zvýraznil krajský soud).
60. Podle soudu – pokud vychází z konstatování komise, že potyčku zahájil pan G. – zde *nelze* s ohledem na výše uvedené *vyloučit, že počínání žalobce na videonahrávce ještě spadalo do mezí nutné obrany proti trvajícím útoku pana G.*

61. Videozáznam je prakticky jediným důkazem o tom, jak bitka v daném časovém úseku probíhala. Výpovědi jednotlivých svědků nejsou co do jejich věrohodnosti průkazné a nelze z nich vycházet. To platí i pro přepis audionahrávky žalobce, kterou sama komise relativizovala. Ze zbylých listinných důkazů a dalších podkladů taky nelze zjistit potřebné skutečnosti, které by v odpovídající míře odhalily, jak se tedy vše přesně událo. Už jen z lékařských zpráv víme, že oba aktéři pěstní výměny utrpěli určitá zranění. U pana G. je navíc komise označila za lehká.
62. Zranění, která utrpěl pan G. podle zpráv, ze kterých komise vyšla, jsou navíc podle soudu srovnatelná se zraněními, která utrpěl žalobce (podvrtnutí krční páteře a pohmožděný obličej). Konstatování Komise, že pan G. utrpěl mnohočetná zranění na více částech horní poloviny těla, se soudu jeví jako lehce zveličující. Ve srovnání žalobcem měl pan G. už jen odřený krk (možná z toho, jak ho žalobce držel za mikinu a triko) a zhmožděný palec. Rozsah jeho zranění podle soudu neprokazuje, že by žalobce nad panem G. měl tak výraznou převahu, nebo že by snad jednání žalobce již bylo zcela zjevně nepřiměřené v reakci na počínání pana G.
63. Soud si uvědomuje, že v obdobných případech spontánně započatých rvaček jsou důkazní povinnosti správních orgánů velmi náročné (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 2. 2023, č. j. 41 A 33/2022-71). I v přestupkovém právu nicméně obdobně jako v právu trestním platí, že je lepší v pochybnostech zprostit obvinění deset vinných, než shledat vinu jediného nevinného. Podle soudu přitom *správní spis ani rozhodnutí komise jednoduše nenabízí dostatek důkazů, ze kterých by plynul náležitý skutkový základ pro závěr, že žalobce opravdu nejednal v nutné obraně vůči útoku pana G. A že tedy již jednal protiprávně.*
64. To nenapravil ani žalovaný, který se *adresně* nevypořádal s tím, že komise nově přišla se skutkovou verzí, určující pana G. jako iniciátora rvačky. Na věc pohlížel opět trochu jiným pohledem. Nebylo mu jasné, kdo rvačku začal. *Neposoudil tuto pochybnost ovšem ve prospěch žalobce, jak by se nabízelo. A naopak dospěl k tomu, že žalobce v nutné obraně nejednal. Jediným podkladem, o který se v těchto svých závěrech opřel, bylo usnesení odvolacího trestního soudu.*
65. Soud v té souvislosti připomíná, že ho podle § 52 odst. 2 soudního řádu správního váží rozhodnutí soudů o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal. Takovým rozhodnutím usnesení odvolacího trestního soudu není, protože jím odvolací trestní soud „jen“ zrušil rozsudek Okresního soudu ve Vyškově a postoupil věc vyškovskému městskému úřadu, protože by skutek *mohl být posouzen* jako přestupek. O jiných otázkách si správní soud podle § 52 odst. 2 soudního řádu správního může učinit úsudek sám. Je-li tu však rozhodnutí o nich, správní soud z něj vychází. Což neznamená, že jeho závěry správní soud váží, ale musí se s nimi vypořádat.
66. Podle § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu pak obecně platí, že pokud vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, správní orgán si o ní může učinit úsudek; správní orgán si však nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu. V tomto případě ovšem jde o řešení otázky, která přísluší správnímu orgánu rozhodnout. Žalovaný si tedy mohl činit sám úsudek o tom, zda jednání žalobce spadalo do mezí nutné obrany.

67. Tomu nebrání ani druhá věta daného ustanovení za středníkem. *Odvolací trestní soud totiž nerozhodl, že žalobce spáchal přestupek a že za něj odpovídá.* Jen vyjádřil názor, že jednání žalobce přestupkem mohlo být a nebylo trestným činem. Bylo by v rozporu se smyslem a účelem institutu postoupení trestní věci do přestupkového řízení, pokud by již bylo úkolem správních orgánů jen „dát razítko“ na závěry trestních soudů, že určité jednání spadá právě do oblasti přestupkové odpovědnosti. Správní orgány naopak mohou provádět další dokazování a dojít klidně k jiným závěrům než trestní soudy. To se ostatně stalo i v této věci, kde komise dospěla k závěru o tom, že celý incident odstartoval pan G.
68. Podle soudu pak není důkazem o tom, že žalobce nejednal v nutné obraně, samotná skutečnost, že to konstatoval odvolací trestní soud. Žalovaný se s ním samozřejmě mohl ztotožnit. Ale bylo třeba jít hlouběji a zmínit skutkové okolnosti, ze kterých to dovodil. Žalovaný měl k dispozici i celý trestní spis, který byl součástí správního spisu. Proto mohl odkázat na konkrétní podklady, ze kterých to lze dovodit. Namísto toho se odvolával jen na konstatování v usnesení odvolacího trestního soudu. To je podle zdejšího soudu s ohledem na okolnosti této věci málo.
69. Soudu totiž není příliš jasné, z jakých okolností trestní soudy dovodily, že žalobce nemohl jednat v nutné obraně. Odvolací trestní soud jen zmínil, že Okresní soud ve Vyškově zjistil správně skutkový stav. Sam neodkazuje na žádný konkrétní důkaz, ze kterého by plynulo, že žalobce nejednal v nutné obraně. Jen uvádí, že „z provedeného dokazování jednoznačně vyplývá, že obžalovaný jako první napadl fyzicky poškozeného a v útoku pokračoval opakovanými údery do jeho horní části těla i poté, když na něj poškozený fyzicky neútočil, takže prokazatelně obžalovaný neodvracel přímo hrozící nebo trvající útok a tedy nejednal v nutné obraně.“ Patrně to dovozuje z videozáznamu.
70. Jak ovšem zdejší soud rozebral výše, jde o hodně izolované hodnocení oné půlminuty tahanice mezi žalobcem a panem G. Může být velmi lehce vytržené z kontextu, v jehož světle se stále ještě mohlo myslitelně jednat o nutnou obranu vůči trvajícímu útoku pana G.
71. Žalovaný odkazuje jen na usnesení odvolacího trestního soudu. Ale i pokud by snad skrze něj bylo namístě vtáhnout do posouzení věci rozsudek Okresního soudu ve Vyškově, pak ani z něj podle zdejšího soudu neplynou skutečnosti, které by výše popsané pochybnosti rozptylovaly. Naopak lze vůči jeho závěrům vznést tytéž výtky, že celou situaci hodnotí izolovaně a zjednodušeně. Okresní soud ve Vyškově totiž nejprve konstatuje, že se obhajobu žalobce podařilo vyvrátit. Hodnotil, kdo trhl rukou synovi žalobce, což mělo vést k rozepři. Uvedl, že pokud by synem žalobce trhnul pan G. ve směru od žalobce, pak by musel jeho syn vytvořit překážku mezi nimi, což by znemožnilo okamžitý útok vůči žalobci, ještě v jeho skloněné pozici, jak to žalobce tvrdil. Sam žalobce podle okresního soudu vypověděl, že teprve po narovnání ho pan G. začal slovně provokovat (měl říkat „tak mi ji dej“) a až potom následoval útok tzv. hlavičkou. To ovšem podle okresního soudu vylučuje značný výškový rozdíl mezi žalobcem a pan G. I kdyby se bývalý tchán o útok hlavou pokusil, nemohl by mít následky popisované v rámci obhajoby.
72. Z toho, že okresní soud neuvěřil obhajobě, však podle soudu nelze činit „důkaz opakem“, tedy že jako první zaútočil právě žalobce. To z hodnocení důkazů v rozsudku Okresního soudu ve Vyškově (body 11 a 12) nade vši pochybnost nevyplývá (jde o klasický argument *non sequitur*). Okresní soud ve Vyškově poté konstatuje, že „pořízený krátký obrazový záznam (obsahující pouze časový zlomek incidentu) nemohl být pro svoji nezřetelnost jednoznačným podkladem pro rozhodování (lze dovodit nejvýše dvě přetahující se osoby, v

žádném případě nelze dovodit obranné jednání obžalovaného), o celkovém průběhu incidentu svědčí zejména rozsah utrpěných zranění, který je zřetelně vyšší u poškozeného. Tato zranění (...) jsou nepochybně lehká a pomíjivá, lze je však označit jako mnohočetná s tím, že se vyskytují na více částech horní části těla. U obžalovaného nebylo zásadnější zranění objektivizováno – lékařskou zprávou bylo konstatováno zejména podvrtnutí krční páteře bez výraznějšího omezení v obvyklém způsobu života, i z obecně známých poznatků však je známo, že tento typ zranění může vzniknout i pasivním způsobem, zvláště potom jde-li o zranění osamocené. Konečně stejné zranění utrpěl i poškozený.“

73. Následně Okresní soud ve Vyškově uzavírá, že „byla vyvrácena obhajoba obžalovaného, že se stal obětí útoku poškozeného a v průběhu incidentu se pouze bránil. Obžalovaný i do fyzické části incidentu vstupoval aktivně – na poškozeného útočil a zcela nepochybně v kterékoli fázi incidentu mohl tuto aktivitu ukončit a z místa odejít. Tento závěr platí i pro případ, že poškozený by snad v počátku konfliktu ke slovní provokaci přikročil, ačkoli ani tato skutečnost nebyla prokázána.“
74. Okresní soud ve Vyškově ovšem opomíjí, co zdejší soud vysvětloval výše – že nutná obrana může být silnější než původní útok. Dokonce to je k jeho odvrácení logicky nezbytné. V odůvodnění rozsudku Okresního soudu ve Vyškově pak zdejší soud nenachází přesvědčivé zdůvodnění, ze kterých prokázaných skutečností dovozuje, že jako první zaútočil žalobce a že tedy opravdu nemohl být iniciátorem konfliktu a původcem prvního útoku pan G. Okresní soud ve Vyškově zmiňuje zranění žalobce v podobě podvrtnutí krční páteře, které klidně mohlo být následkem oné „hlavičky“ zespu od menšího člověka, pokud by si trochu povyskočil. Jak také zdejší soud výše zmínil, nutnou obranu by nevylučovalo, i pokud by původní útočník ve výsledku utrpěl závažnější zranění než obránce. Povoluje-li zákon i nepřiměřenou nutnou obranu, pak je jasné, že s podobným následkem počítá a odpovídá to možnému běžnému chodu věcí. Soud opakuje, že se s tím naopak neslučuje úvaha, že žalobce mohl přetahovanou kdykoliv ukončit a odejít.
75. Aby byl pohled zdejšího soudu jasný – nic z výše uvedeného neznamena, že žalobce podle soudu určitě jednal v nutné obraně. Spisový materiál ovšem podle soudu neobsahuje dostatek důkazů, které by možnou nutnou obranu vylučovaly. Z toho také plyne, že neobsahuje dostatek důkazů o tom, že žalobce jednal protiprávně (nutná obrana je okolností vylučující protiprávnost). *Soud na základě všech podkladů ve spise jednoduše neví, jak se vše, co by mělo z pohledu přestupkového práva relevanci, tehdy v Ježkovcích odehrálo.* A jak plyne z výše uvedené judikatury, existuje-li pochybnost, tj. ne zcela nepravděpodobná možnost, že se skutkový děj se odehrál jinak než tak, že naplňuje všechny znaky skutkové podstaty přestupku, pak soud nemůže závěr o spáchání přestupku posvětit.
76. Z těchto důvodů soud shledal důvodnými námitky žalobce týkající se tvrzené nutné obrany proti panu G. Závěry správních orgánů nemají potřebnou oporu ve spise.

III. 3 Správní orgány dostatečně odůvodnily, proč neprovedly důkazy navržené žalobcem

Argumentace účastníků řízení

77. **Žalobce** namítá, že správní orgány v přestupkovém řízení neprovedly některé důkazy, konkrétně zprávu zubního lékaře, znalecký posudek MUDr. J. F. o zranění žalobce a odborné vyjádření MUDr. F. o zraněních pana G. Žalobce také namítal, že komise měla konfrontovat manželku pana G. s výpovědí Ž. G., podle které manželka pana G. viděla

počátek incidentu a měla jí říci, že právě pan G. napadl žalobce. V neposlední řadě měla komise podle žalobce vyslechnout M. L., který by potvrdil agresivitu bývalého tchána žalobce. Všechny tyto důkazy žalobce navrhl k důkaznímu provedení i před soudem.

78. **Žalovaný** k namítanému neprovedení navržených důkazů uvádí, že se ztotožnil jak s odůvodněním usnesení odvolacího trestního soudu, tak se závěry komise, podle nichž navrhované důkazy byly nadbytečné.

Hodnocení soudu

79. Pro soudy i správní orgány platí, že nemusí provádět všechny důkazy navržené účastníkem řízení. Pokud důkaznímu návrhu nevyhoví, pak ovšem mají povinnost odůvodnit, proč tak rozhodly. Odmítnutí provést důkaz lze zdůvodnit i jeho nadbytečností, pokud již byla skutečnost, která se má dokazovat, bez důvodných pochybností postavena najisto (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89).
80. Komise odůvodnila právě nadbytečností, proč většinu uvedených důkazních návrhů nepřijala. Měla za dostatečné podklady od MUDr. D., které jí podle jejího názoru dávaly dostatečný obrázek o zraněních žalobce a pana G. vzniklých v důsledku jejich potyčky. To potvrdil ve svém rozhodnutí i žalovaný. Pokud jde o konfrontaci bývalé tchyně žalobce s výpovědí Ž. G., pak absence tohoto úkonu nebyla žalobci na újmu, protože komise nakonec pracovala se skutečností v jeho prospěch (zřejmě i na základě slov Ž. G.), že na žalobce jako první zaútočil pan G. Žalovaný k tomu pak určité důvody uvedl (viz str. 6 jeho rozhodnutí). Uvedenou povinnost odůvodnil neprovedení důkazu tak splnil.
81. Pokud jde o výsledek M. L., pak na něj lze vztáhnout část odůvodnění rozhodnutí žalovaného, ve kterém žalovaný uvádí, že se v otázce nadbytečnosti důkazů ztotožnil s odvolacím trestním soudem. Ten totiž uvedl v bodě 5 svého usnesení, že M. L. nebyl u incidentu a mohl by se vyjádřit pouze ke vztahům žalobce a jeho bývalé rodiny ze strany bývalé manželky. O jejich nedobré až nenávistné povaze není pochyb.
82. Podle soudu jsou taková odůvodnění plně dostačující. Soud se s nimi navíc sám plně ztotožňuje a z těchto důvodů nevyhověl týmž důkazním návrhům žalobce učiněným v řízení před soudem. Jen dodává, že by tím kromě výše uvedeného i nad přípustnou míru nahrazoval činnost správních orgánů.
83. Námitky žalobce týkající se neprovedení některých důkazů tedy nejsou důvodné.

III. 4 V přestupkovém řízení nedošlo k porušení zásady bezprostřednosti

Argumentace účastníků řízení

84. **Žalobce** namítá, že v přestupkovém řízení byla porušena zásada bezprostřednosti. V jeho průběhu totiž došlo ke změnám ve složení přestupkové komise. Žalobce se opírá o § 219 odst. 3 trestního řádu, podle kterého se hlavní líčení musí provést znovu, pokud se změnilo složení senátu a obviněný nedá souhlas se čtením podstatného obsahu protokolu o hlavním líčení. Žalobce argumentuje, že zásady trestního práva lze použít i v přestupkovém řízení. Mezi ně patří i právě zásada bezprostřednosti.
85. **Žalovaný** k tomu odkázal své rozhodnutí, ve kterém vysvětloval, že podle § 61 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky starosta může zřizovat jako zvláštní orgány obce komise pro projednávání přestupků. Podle § 61 odst. 2 téhož zákona pak starosta jmenuje a odvolává předsedu komise a její členy. Ke změně ve složení komise došlo z důvodu ukončení

pracovního poměru předsdkyně komise u města Vyškov. O této skutečnosti žalobce dostal informaci při nahlížení do spisu již dne 22. 11. 2022. Sama skutečnost, že došlo ke změně předsdkyně a členů komise neznámá, že důkazy provedené komisí v jiném personálním obsazení nelze považovat za náležitě provedené. Obzvláště pokud komise v novém složení nařídila ústní jednání, které žalobce požadoval, doplnila tak dokazování a využila rovněž důkazy získané v předchozím trestním řízení.

86. Žalovaný uvádí, že zásady trestního práva lze sice přiměřeně aplikovat i pro účely správního práva trestního. Přestupkové řízení je však zvláštním druhem správního řízení, jde o speciální úpravu k obecné úpravě správního řízení podle správního řádu. Podle úpravy týkající se trestního řízení nelze ve věci přestupků automaticky postupovat. A užití analogie v oblasti správního trestání je možné pouze omezeně.

Hodnocení soudu

87. Podle soudu má pravdu žalovaný. Byť v obecné rovině lze souhlasit se žalobcem, že zásada bezprostřednosti má svůj význam i v přestupkovém řízení, tak § 219 odst. 3 trestního řádu analogicky v přestupkovém řízení použít nelze. Ze zákona neplyne, že o přestupku *vždy* rozhodují přestupkové komise. Jde pouze o *volitelně (fakultativně) zřizovaný orgán*, jak žalovaný správně namítá. Starosta má ničím neomezenou pravomoc je zřídit a jmenovat nebo odvolat její členy.
88. V trestním řízení soudním naopak ve věcech náležejících senátům nemůže rozhodovat jiné soudní těleso než právě senát. Jde v těchto věcech o povinně (obligatorně) existující těleso, na něž se kvůli vyšší závažnosti deliktů, jež trestní senáty projednávají, také kladou vyšší a náročnější požadavky pro jeho rozhodování, které dopadají na onu zásadu bezprostřednosti. Tyto požadavky jsou tedy logicky nižší v případě méně závažných deliktů, jakými jsou přestupky. V jejichž případě se sice některé zásady trestního práva použijí, ale jejich standardy nejsou stejné.
89. V tomto případě navíc změna ve složení přestupkové komise nebyla nijak svévolná, došlo k ní kvůli skončení pracovního poměru její předsdkyně. Žalobce o tom věděl dlouho dopředu a vše pro něj tedy bylo předvídatelné. V novém složení se navíc dokonce konalo ústní jednání, kde se dokazovalo, a žalobce měl příležitost uplatnit v té souvislosti veškerá svá procesní práva. Pro obdobné použití § 219 odst. 3 trestního řádu v přestupkovém řízení tu nejsou důvody.
90. Z těchto důvodů není ani tato námitka opodstatněná.

III. 5 Popis skutku není nesprávný

Argumentace účastníků řízení

91. **Žalobce** namítá, že komise ve svém posledním rozhodnutí změnila názor a nově uznala, že útočníkem byl pan G. Přestupku se tak žalobce měl dopustit pouze tím, že se při své reakci nedržel mezí nutné obrany. Tomu však neodpovídá popis skutku ve výroku rozhodnutí komise, podle kterého žalobce spáchal přestupek „úmyslně tím, dne 7.10.2018 v době kolem 19:00 hod. na ulici před rodinným domem č. 153 v obci Ježkovice fyzicky napadl D. G., nar. X tak, že jej nejprve opakovaně udeřil rukou do oblasti hlavy a v dalším průběhu incidentu opakovaně do horní části těla, čímž mu způsobil zranění spočívající v bolestivém prosáknutí měkkých tkání ve spánkové krajině vlevo, podvrtnutí krční páteře, začervenání kožního krytu s okrsky po poškrábání na pravé straně krku a zhmoždění palce

pravé ruky s otokem a omezením hybnosti, přičemž výrazné znesnadnění obvyklého způsobu života nepřesáhlo sedm dnů, čímž narušil občanské soužití tím, že jinému ublížil na zdraví.“

92. Komise tedy nezohlednila svůj názorový posun. Výrok jejího rozhodnutí neodráží její skutečné závěry a odporuje odůvodnění. Komise nezpracovala část o (domnělém) překročení nutné obrany, spolu s odkazem na související § 25 zákona o odpovědnosti za přestupky. Žalobce dodává, že rozhodnutí komise ve výroku neuvádí všechna ustanovení, byť obsažená v různých právních předpisech, která tvoří v souhrnu právní normu odpovídající skutkové podstatě správního deliktu. Žalovaný tyto nedostatky nenapravil.
93. **Žalovaný** se k této námitce nevyjádřil.

Hodnocení soudu

94. Podle soudu správní orgány v této otázce nepochybily v intenzitě, která by zakládala nezákonnost jejich rozhodnutí. V popisu skutku v rozhodnutí komise – pokud soudu zaujme perspektivu, kterou zaujala i komise (k čemuž měl soud jiné výhrady výše) – není rozpor. Jestliže komise vyšla z toho, že žalobce již neodvracel útok pana G., pak je s tím plně v souladu, jestliže ve výroku rozhodnutí konstatovala, že žalobce fyzicky pana G. napadl, několikrát ho udeřil a zranil ho. To se vlastně opravdu stalo (pokud dáme bokem právní pohled na toto dění a zejména otázku, zda počínání žalobce ještě nespádalo do jeho nutné obrany). Žalovaný se s tím ztotožnil, jak obecně uvádí v závěru svého rozhodnutí.
95. Podle soudu se pak komise nedopustila pochybení, ani pokud jde o zákonná ustanovení citovaná ve výroku jejího rozhodnutí. Ustanovení § 25 zákona o odpovědnosti za přestupky upravuje jen nutnou obranu jako okolnost vylučující protiprávnost. Nejde o ustanovení, které by tuto protiprávnost zakládalo. A přestupkem není samo o sobě ani vykročení z meze nutné obrany. Pokud se tak stane, pak je přestupkem jednání, která již zákon za přestupek označuje, v tomto případě tedy ublížení na zdraví coby přestupek proti občanskému soužití podle zákona o některých přestupcích. Ustanovení § 7 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích přitom rozhodnutí komise cituje. Vše je tedy po této formální stránce v pořádku.
96. Tyto námitky žalobce proto nejsou důvodné.

III. 6 Komise nepochybila, pokud nereagovala na (údajně) nepravdivou výpověď pana G. a potrestala jenom žalobce

Argumentace účastníků řízení

97. **Žalobce** v posledních dvou námitkách, které soud spojil pro jejich věcnou souvislost dohromady, ve své podstatě namítá, že určitý postih měl potkat i jeho bývalého tchána. Nejprve za jeho nepravdivou výpověď, což je podle žalobce samo o sobě přestupkem proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o některých přestupcích (nepravdivé obvinění z přestupku). Kromě toho měl pan G. sám čelit trestu za napadení žalobce. Že trest dostal jen žalobce je podle něj v rozporu se základními zásadami spravedlnosti.
98. **Žalovaný** se k těmto námitkám nevyjádřil.

Hodnocení soudu

99. Podle soudu tyto námitky nejsou důvodné. Míří mimo předmět věci. Tím bylo jen a pouze potrestání žalobce za přestupek podle výroku rozhodnutí komise a rozhodnutí žalovaného. Soud tu nemá jakýkoliv prostor hypotetizovat, kdo jiný měl být obviněným z přestupku.
100. Tyto námitky proto nejsou důvodné.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

101. Soud zrušil rozhodnutí žalovaného, protože skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu a vyžaduje zásadní doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního]. Rozhodnutí komise trpělo stejnými vadami, proto ho soud zrušil také (§ 78 odst. 3 soudního řádu správního). Věc pak vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního).
102. Komise nyní bude mít několik možností. Buď doplní dokazování o důkazy, které jednoznačně doloží, že žalobce nesplnil podmínky nutné obrany podle § 25 zákona o odpovědnosti za přestupky. První variantou je, že doplní dokazování v tom směru, že bude nade vší pochybnost jasné, že žalobce vůbec neodvracel hrozící nebo trvající útok pana G., protože byl sám prvotním útočníkem. Dále může komise hlouběji doplnit dokazování v tom směru, že – pokud prvním útočníkem byl pan G. – útok odvracený žalobcem již nehrozil ani netrval. Nebo může doplnit dokazování v tom směru, že obrana žalobce vůči panu G. byla zcela zjevně nepřiměřená. Pokud se nic z toho komisi nepovede, pak bude komise zbývat jediná možnost – řízení proti žalobci zastavit.
103. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 25 788 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3.000 Kč za podání žaloby, z částky 15.500 Kč za pět úkonů právní služby zástupce žalobce, spočívajících v přípravě a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu], podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], účasti na jednání [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu] a dvou poradách s klientem [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu]. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů v souladu s § 13 odst. 4 advokátního tarifu za tři úkony právní služby po 300 Kč, tj. 1 500 Kč).
104. Zástupce žalobce si ještě vyčíslil jako úkon právní služby své vyjádření, zda trvá na jednání, a samotné vyčíslení nákladů řízení. Náhradu za tyto úkony ovšem soud žalobci nepřiznal, protože nešlo o vyjádření ve věci samé, ani o jakýkoliv jiný úkon, které by bylo možné podřadit pod některý z úkonů v advokátním tarifu (§ 11 odst. 1 a 2). Ani se nedá říci, že by advokátní tarif znal úkon svojí povahou těmto úkonům nejbližší (§ 11 odst. 3).
105. Žalobce ještě vlakovými jízdenkami doložil cestovné ve výši 633 Kč v souvislosti s cestou na jednání. Vyčíslil i celkově šest započatých půlhodin za každou ze dvou cest mezi Prahou a Brnem po 100 Kč, celkově tedy 1 200 Kč [§ 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu].
106. Základní odměna zástupce žalobce tedy činí 18 833 Kč. K tomu je třeba připočíst daň z přidané hodnoty, jejímž je zástupce žalobce plátcem, ve výši 3 955 Kč. Celková odměna zástupce tedy dosahuje částky 22 788 Kč.
107. Úplná částka náhrady nákladů řízení tedy činí 25 788 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno dne 16. dubna 2024

Martin Kopa, v. r.
samosoudce